

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Feloldó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLDÓ SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 82.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

Csanádvármegye tradíciói.

Makó, január 5.

Csanádvármegye nemes hagyományairól, tradícióiról egy röpke, fuló szócseke esett a mai megyegyűlésen. Návay Lajos emlékezett meg Csanádvármegye nemes tradícióiról, amelyek ennek liberális gondolkodó közönségét kötik, köelezik.

Návay Lajos a Gömörmegyei képielen s lehetetlen indítvány illetve átirat kapcsán említtette ezeket a tradíciókat, melyeket ápolni kötelessége volna Csanádvármegyének.

Csanádvármegyéhez ugyanis Gömörvármegye átirat, hogy a most tárgyalás alatt levő sajtójavaslat mellett írjon fel a kormányhoz s a kép iselőházhoz. Azon sajtójavaslat mellett, mely a szabadsajtót orvul, galád módra meg akarja gyilkolni.

A legsötétebb Bach korszak ma ut csak fel ily szomorú példákát, hogy magyar a magyarnak ily gyilkos ellensége tud lenni s hogy megakarják csókolni azt a kezét, mely szeges ostorral végig sujt eleven husukon.

Csanádvármegyéhez érkezett ez az irat, melyet a mai gyűlésen kellett volna tárgyalni, ámde az alispáni önkény folytán, mint erről lapunk más helyén megemlékezünk, erről ma nem eshetett szó. Nagy kár! mert alkalma nyílt volna Csanádvármegyének, melyet ősi nemes tradíciók kötik szabad és független véleményét nyilvánítani a sajtószabadság mellett.

Csanádvármegyét, annak törvényhatóságát nagyon szomorú volna elképzelni másképp mint a szabadsajtó rendületlen s megingathatlan védelmezőjének. Ezt a vármegyét, melynek közgyűlési terméből indult ki először a választójogi reformért való óhajs kivánság.

Az igaz, hogy Csanádvármegyét akkor más szellem lengette át. Nem a mai meghunyászkodó, szolgálalkú gerinctelen szellem, mely egyre-másra osztja magából a kormány talpát nyaló undok

bizantínizmustól csöpögő bizalmi nyilatkozatokat.

Návay Lajos volt akkor Csanádvármegye alispánja. A törvényhatóság többsége pedig liberálisan gondolkodó vezérek után indult nem pedig azok után, kiket egy egy főispáni ebédre való meghívás irányít politikai elveik követésében.

Az a csanádvármegye bizonyára Návay Lajossal élén a sajtószabadság védelmében foglalt volna állást.

A mai Csanádvármegyéről ezt bajos feltételezni. Arról a Csanádvármegyéről, melynek alispánja még a módját is megakadályozta, hogy az az ügy a törvényhatóság elé kerüljön. Az a Csanádvármegye, melyet csak egy egy választás izgat, hogy melyik mungó jut be vagy marad le egy orrrosszal, valami javadalmas állástól. Az a Csanádvármegye, amelyik azokat a nemes tradíciókat, melyek kötik esetről-esetre megcsufolja.

Ez a mai Csanádvármegye ugy lehet magáéva tette volna a gömöri átiratot is, mert mungókék így akarják. Bánja is ez a mai törvényhatósági többség Csanádvármegye ősi nemes tradícióit, úgy gondolkoznak felőlük, hogy vigye őket a — Manó.

Návay Lajos komoly figyelemmel az azonban mégis ért valamit. Nem egészen hiába hangzottak el. Ha másra nem hát jók voltak arra, hogy belekiabálja ennek a mungónyalástól elkabult megyebizottsági többségnek a fülébe, hogy szégyenletes módon megcsufolják ebben a vármegyében az ősi csanádi tradíciókat, melyek liberális musra hazafias magatartásra kötelezik Csanádvármegyét. M.

A vármegye ügyei.

Kikapott az alispán.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg Markovics Manó dr. főispán elnöklésével évnegyedes rendes közgyűlését.

A vármegyének mai közgyűlése nem volt viákban gazdag, emert politikai természetű ügy, mely körül nagyobb vita szokott kifejlődni, nem is volt a napirenden. Lett volna ugyan egy nagyon fontos és aktuális tárgya is a mai

vármegyei közgyűlésnek. Ez nem volt más, mint Gömörkishontvármegyének átirata, mellyel azt célozta, hogy Csánádvármegye is írjon fel a törvényhozáshoz a sajtójavaslat tárgyában, mint tette ezt Gömörkishontvármegye, persze meg lehetős marad, és reakcionárius formában. Ezt a nagyfontosságú átiratot azonban a vármegye alispánja nem tartotta elég szükségesnek a közgyűlésre terjeszteni. Ha ezt a sajtószabadság iránt való nézetére tette volna, ugy csak dicsérhetnők érte, de sajnos az alispán mulasztásának olyan ize volt, hogy a sajtó ügyét sehogyse hozzák szóba a megyegyűlésen, Csanádvármegye gyűlésén, amely vármegyének pedig tradíciói vannak a sajtó és közszabadságok védelmé körül, miat azt Návay Lajos igen érthető és éles formában adta tudni az alispánnak.

A vármegye alispánja azonban még sem vitte el egészen szárazon ezt a kis csint. Az évnegyedes jelentés kapcsán felszólalt Justh János dr. törvényhatósági bizottsági tag és szóvá tette, hogy a közgyűlés rendes tárgysorozatán 83 tárgy szerepel és a póttárgy sorozaton 53. Felszólalásában kifejezésre juttatta Justh János, hogy ez helytelen, mert ő csak a közgyűlést megelőzőleg két perccel vette át a póttárgysorozatot, melyben igen sok fontos tárgy van a melyekről a törvényhatósági bizottság tagjainak előzetesen tájékozással kellett volna bírniok.

Hibáztatta főleg Justh János, hogy a míg a rendes tárgysorozat sok kisebb jelentőségű dologban, a póttárgysorozat pedig sok fontos dologban gazdag, addig mindkét tárgysorozatból hiányzik Gömörkishont vármegyének a sajtószabadság védelme tárgyában megküldött átirata, melynél ez idő szerint nincs aktuálisabb kérdése a nemzetnek. Pedig ugy van értesülve, hogy ez a nagy fontosságú átirat már két hét óta a vármegyei levéltárban hever. E fontos ügynek ma a közgyűlés napirendjén kellett volna lenni, mert a mikor a kormány békóba kötötte a parlamentáris jogot, megsemmisítette a gyűlekezési szabadságot és most a mikor a nemzet legféltettebb jogát a sajtót akarja elnémítani, akkor e vármegye törvényhatóságában helyt foglaló függetlenségi

pártnak e merénylet ellen fel kellett volna emelni tiltakozó szavát, még ha kisebbségben van is, de ettől most meg van fosztva, mert e pont napirendre kilúzve nincs, kérde ez okból az alispánt, hogy ez miért történt és a jövőre ajánlja, hogy lehetőleg a rendes tárgysorozatba vétessenek fel az ügyek.

Hervay István alispán védelme igen gyenge volt Justh János igaz is megérdemelt vádjával szemben. Ugy igyekezett védeni álláspontját, hogy a községek lassan terjesztik be ügyeiket és mikor a főtárgysorozat ki volt bocsátva még a rendelkezésre álló nyolc napon, mikor a közgyűlésre tárgyakat bejelenteni lehet, jelentették be a póttárgysorozatba felvett tárgyakat. A mi pedig Gömörkishont vármegye átiratát illeti, kijelentette az alispán, hogy az ügy előadója betegeskedett, azért nem került az ma tárgyalásra.

Justh János: Kijelenti, hogy tudomásul veszi ugyan az alispán válaszát, de azt gyenge mentségnek találja, hogy a községek, melyek az alispánról függenek, nem terjesztik be a rendes időben dolgaikat. Még különösebb az, hogy a rendelkezésre álló három hónap alatt csak 83 közgyűlési tárgy jön össze addig az utolsó 8 nap alatt 53.

Návay Lajos dr. is megbotránkozott ugyilatszlik az alispán önkényes és joggal mondhatni részrehajló, igazságtalan eljárásán. Felszólalt ő is a tárgyalás és minden tekintetben osztotta Justh János véleményét. Az alispán eljárásával egyenesen megsértette a vármegye közönségét. Az nem mentség, hogy az előadó beteges volt. Az alispánnak e fontos ügyet más előadó révén ide kellett volna terjeszteni, mert ez által nemcsak a vármegye közönségét vagy annak egy részét fosztotta meg attól, hogy az egész országot illető nagyfontosságú politikai kérdésben nézetét nyilvánítsa, de megfosztotta esetleg a vármegyét felirali jogától is, miért is az alispán eljárásával szemben roszallását fejezi ki.

Az alispán pedig nagyot nyelt a jól megérdemelt leckére és mintha mi se történt volna, folyt a dolog tovább.

Uj konfekció üzlet!

Tisztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Főtéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő

férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,

amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb árakon árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Dán Arthur.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár január 6. Kedd Róm. kath. Vízkereszt Protestáns Vízkereszt Görög orosz december 24 Eugenia. Nap kel 7 óra 49 percek nyugszik 4 óra 22 percek.

Ildőslás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Enyhe idő várható, helyenkint csapadékkal. Sürgönyprognózis: Enyhe, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 38 C.

— Thaisz Géza örökének betöltése. Thaisz Géza nyugalmazott központi járási főszolgabíró állását mai közgyűlésén töltötte be a vármegye törvényhatósági bizottsága. Eredetileg, mint megírtuk, két pályázó jelentkezett erre az állásra ugymint Urbanics Kálmán a központi járás szolgabírája és Vertán Endre megyei aljegyző. Vertán Endre közvetlenül a megyei közgyűlés megnyitása előtt lemondott, így Urbanics Kálmán, mint egyetlen pályázót választották meg, ugymint választották meg az üresedésbe jött szolgabírói állásra a szintén egyedüli pályázót: Borotványi Dezsőt.

A csanádi püspök kis vasutja. Megemlékeztünk lapunk előző számaiban arról, hogy a megyés püspök közvetlém mérséklést kért Csanádvármegye törvényhatósági bizottságától ama kis vasut után, melyet Püspökleléről Makóvárosán át az Arad csanádi vasut állomásig építetett. A vámjövedelem 4280 koronát képezett volna tulajdonképpen és a püspök 50 százalék mérséklést kért. Mint-hogy azonban a vámjövedelem tévesen nem 4280 koronában volt az előadmányban felvéve, hanem jóval kisebb összegben, de megkülönböztetve maga az ügy sem volt kellően előkészítve, a törvényhatóság levélle az ügyet a napirendről és kiadta azt újabb tanulmányozás végett az alispánnak.

— A főispán kinevezései. Markovics Manó dr. főispán Csanádvármegye törvényhatóságának mai napon tartott közgyűlése alkalmából a vármegye tiszteletbeli főügyészévé nevezte ki Adler Arthur dr. makói ügyvédet, a vármegye tiszteletbeli főorvosává Dr. Schaffer Samu nagylaki orvost, a vármegye tiszteletbeli aljegyzőjévé pedig Návay Andort.

— Bizottságok megalakítása a megyén. Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén két bizottságot is alakított meg, ugymint a kórházi bizottságot és megválasztotta az árvaszéki küllagokat. A kórházi bizottságba megválasztotta dr. Dózsa Simont, Vertán Andrást, Gellér Bélát, Krausz A. Hermant és Petrovics Györgyöt, árvaszéki küllagokul megválasztotta Krausz A. Hermant, Tókey Jenőt, dr. Gerő Gézát, Ponyecz Ferencet és dr. Dózsa Imrét.

— A csókási tanyaiak mozgalma. Pártolni való, okos mozgalmat indítottak Csokás tanyai polgártársaink. Olvasókört akarnak alapítani, hogy a hosszú téli esték unalmát hasznosan, szívet lelket nemestőden töltsék el. Pártfogásra, a város támogatására van szükségük, amelyért ma folyamodtak a városhoz. Ezt a kérelmet teljesítien ugyszólván kötelessége a városnak.

— A VII-ik gyógytár ügye. Makóváros képviselőtestülete az el-

mult évben Radó Sándor kérelmére kimondotta, hogy a szalma piac környékén a VII-ik gyógytár létesítésére engedélyt ad. A képviselőtestület ezen határozata ellen többben a vármegye törvényhatósági bizottságánál éltek felebbzéssel. Az ügyet mai közgyűlésén tárgyalta a vármegye törvényhatósági bizottsága. Az állandó választmány helyt akart adni a felebbzéseknak, de a megyebizottság Návay Lajos dr. felszólása folytán a felebbzések elutasításával jóváhagyta a városi képviselőtestület határozatát.

— Eljegyzés. Magyarcsanád község kitűnő postamesternejét Gerley Irénke urhölgyet eljegyezte Medveczky Dezső okl. jegyző. Az eljegyzés, mely a magyarcsanádi társadalom igen kedves s szellemes tagját bírtcseli le a Hymen rózsaláncaival az ismerősök nagy számú körében osztatlan örömet keltett.

— Makói esküdték. A szegedi törvényszéken ma sorsolták ki a januári esküdtéket. Az idei első esküdtészi ciklus január tizenkilencedikén kezdődik, az új beosztás szerint egyhuzamban csak hat hónapig tart és egy tanács előtt. Makóról Mágori Sámuel községi bírót és Szekeres Péter kisbirtokost sorsolták ki esküdtékkül.

— Jogom van a boldogsághoz. A legkitűnőbb társadalmi drámák egyike e címen kerül kedden este bemutatásra az Uránia színházban, melynek áldozatkész igazgatósága ennek a nagyszerű drámának színehozatalával is be akarja bizonyítani a közönségnek, hogy egyedül a közönség szorgálat vezet, irányítja működési programját. A kitűnő dráma mély hatást idézett elő Budapesten is, ahol egymásután 300 szor nézték végig zsúfolt házak mellett. A keddi esti előadás ezen a kitűnő drámán kívül szenzációsan szép képeket mutat be.

— Az aratási szerződés megkötése. A földmivelésügyi miniszter Csanádvármegye területére megengedte azt, hogy az aratási szerződéseket a szerződő felek maguk között is megkötik s azokat csak jóváhagyás végett kell a hatóság illetve az előjáróság előtt bemutatni. A földmivelésügyi miniszternek ez a rendelete 1914. évre szól csak.

— Akiknek házukon vagy földjükön teher van. Az ingatlanokra betáblázott tehervallomási izek január végéig adandók be az adóhivatalnál. Azért hívjuk fel erre a közönség figyelmét, mivel a betáblázott terhek után némi adóelengedés jár. A vallomási izeket az egyes kerületeknél szolgáltatják ki az adótisztek.

— A kath. leánykör vasárnap első ízben adott és kitűnően sikerült előadását ma délután 6 órakor a népszövetségi közgyűlés után megismétli félhelyárrakkal. Elsőrendű ülőhely 60 fillér, másodrendű ülőhely 40 fillér, állóhely 20 fillér. Jegyek előadás előtt a kath. körben válthatók. Felülizetések köszönettel fogadjatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— Meglesz ma a kath. népszövetség közgyűlése. A kath. népszövetség helyi igazgatósága ez uton is tudomására hozza a tagoknak, hogy évenként Vízkeresztkor szokásos közgyűlést a mai napon délután 4 órakor a kath. kör. nagytermében megtartja. A központ tegnap távirat-

ban tudatta, hogy kiküldöttel képviselteti magát a mai gyűlésen.

— Makói képes kalendárium. E címen nézagot pótló művecske jelenik meg a „Makói Független Ujság” kiadásában. A kalendárium tartalmazza Csanádvármegye összes községeinek teljes tiszti címtárát továbbá az összes megyebeli községek jobb iparosainak, kereskedőinek, tanítóinak címtárát. Makó város teljes tiszti címtárát. Magában foglalja a kalendárium az összes vasuti menetrendeket, melyek a makói vagy csanádvármegyei embert leginkább érdeklik. Van benne egy kitűnő cikk a hagyma praktikus tartásáról ugyszintén több érdekes olvasni való és adom, vásárok jegyzéke és az 1914 évi teljes névnap mutató táblával ellátott kalendárium. A kalendárium ára csekély 70 fillérért kapható a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim” férfi gumi övszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 4 korona. Portó 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Kőfaragó utca 7. Diszkrét szétküldés.

A MAKÓI PIACRÓL.

Óriási áremelkedés

a hagymapiacon.

Szinte szenvedélyes forgalma volt a vasárnapi piacnak, amelyen a vörshagyma ára megint óriási módon emelkedett, beigazolván ezzel azon pár héttel ezalott tett jelentésünket, hogy a vörshagyma ára a 10 koronát egyetlen felül fogja haladni. Ez ugyan rövidesen kijelentésünk után megtörtént, ámde a vasárnapi 14—15 koronás árákról senki sem mert komolyan beszélni. Nem is hitte senki, hogy mégis bekövetkezett, ezt ép oly rendkívülinek tartjuk s bizonyos fokig egészségtelennek, mint a 2—3 koronás árat. Egészségtelennek tartjuk azért, mert a magyarányu áremelkedéssel szemben nem látjuk a külföld érdeklődését s azt a nagy exportot, amely ilyen árák mellett nemcsak kívánatos, de jogosult is volna. Midazouáltal szögezzük le azon tényt, hogy a hagymának évek óta nem volt ily nagy ára. Csak az a kár, hogy a makói hagymakertészeknek már csak igen kevés áru van birtokukban.

A gabonapiacon a helyzet változatlan. A buza ára Makón 20 korona, 20 korona 50 fillér, míg Budapesten 22 korona.

A kukorica ára is csökkent valamiképpen az élénk hozatal következtében. Métermázsáját vasárnap 12 koronával fizették. Budapesten ugyan csak ennyi volt a kukorica ára.

A hagymapiacon óriási élénkség mellett az árák következőképp alakultak. Vörshagymáért 14—15 koronát. Fokhagymáért 54—55 koronát, daghagymáért 30—36 koronát fizettek métermázsánként.

Kedden este 10 órakor

tombola-estély
a Korona kávéházban.

Gyönyörű szép és rendkívül értékes nyereménytárgyak lesznek kisorsolva.

Kolompár Béla hangversenyez.

A bíróságok és a
katholikus ünnepnapok.

A kalendáriumnak van igaza.

Csernoch János hercegprímás nyilatkozott arról, hogy a „Motu proprio” pápai bullát úgy hajtják végre Magyarországon, hogy a magyar naptárakban a pápai motu proprioval eltörölt ünnepnapokat is vörös betűkkel szedeti ki a püspöki kar azért, hogy ezzel mintegy buzdítsa a híveket, az eltörölt ünnepek megülésére. Minthogy a jogszolgáltatásban igen fontos szerepet játszanak az ünnepnapok, amelyeken ugyanis rendszerint sem bírósági funkció, sem váltóadás nem eszközölhető, szinte természetesen felmerült a kérdés, hogy ünnepnapok-e azok, amelyeket a pápai bulla eltörölt és hogy a bíróság minő álláspontokra helyezkedik azokkal a napokkal, amelyek nem ünnepnapok és egyik-másik naptárban vörös betűvel vannak szedve. Az ügyben illetékes információt szerzendő, egy újságíró felkereste Vadász Lipót igazságügyi államtitkárt, aki a következőket mondotta:

Az igazságügyminiszterium mintegy másfél évvel ezelőtt foglalkozott ezzel a kérdéssel, még a pápai bulla megjelenése után és az igazságügyminiszterium rendeletet bocsátott. ki. Ez a rendelet hivatkozik arra, hogy X. Pius pápa az 1911. évi július hó 2-án Motu proprio de diebus Festis cím alatt kiadott iratában a híveket felmentette a misehallgatás kötelessége és a szolgai munka alól. Urnapján, Karácsony, Husvét és Pünkösd másodnapján, Gyertyaszentelő boldogasszony napján, február 2-án, Gyümölcsoltó boldogasszony napján március 25-én és Kisasszony napján szeptember 8-án, e napoknak ünnepi jellegét azonban nem szüntette meg. Ezenél fogva a megjelölt napokat az igazságügyi hatóságoknak továbbra is ünnepnapoknak kell tekinteni. Ezeket a napokat a királyi bíróságok, a királyi ügyészségek részére kiadott hivatalos naptárban továbbra is vörös betűkkel tüntetik fel.

Nagyon természetes, hogy a holnapi Vízkereszt ünnepe is megmaradt, hivatalosan ünnepnek.

„Netreba” választás a
megyén.Egy kis erőszak a megyei
közgyűlésen.

Valamikor egy nemzetiségi vármegyében történt, hogy egyik községben jegyzőt vagy bírót választottak már az egészen mindegy, hogy mit. A választásra kiküldött szolgabírónak meg volt a maga jelöltje és felolvasta annak és a melléje jelölt másik kettőnek nevét.

A nemzetiségi választók egyikét sem ismerték, mert hát nekik is megvolt a maguk jelöltje, azért egyhangulag így kiáltottak fel: „Netreba” (nem kell!) Erre aztán felállt az önkénykedő főszolgabíró is azt mondta:

— Miután Netreba nem pályázott, X ipsilont megválasztott jegyzőnek, bírónak jelentem ki. Nagyon természetes, hogy a főbíró a saját jelöltjét tette meg jegyzőnek.

Ezt a kis mesét csak azért mondtuk el, hogy majdnem hasonló eset történt ma Csanádvármegye törvényhatósági bizottsági ülésén is.

Makóvárosa ez évben újból választja meg képviselőtestületének egy részét. A választási elnök kiküldése a törvényhatóság hatáskörébe tartozik. Ma választotta tehát

meg ennek alapján a törvényhatóság a választási elnökök.

A törvényhatósági közgyűlésen igen sokan voltak. A választásnál két név hallatszott: a Dózsa Sámuelé és a Tarnay Ivoré.

A többséget csak a névszerinti szavazással vagy felállással lehetett volna megjutni. A névszerinti szavazást nem lehetett elrendelni, mert ezt bizonyos körülményeknél a törvény írja elő. A felállást azonban a főispánnak el kellett volna rendelni, hogy a való többség, kivehető legyen. Ezt azonban nem tette a főispán, hanem olyan „Netreba” módra Tarnay Ivort jelentette ki választási elnöknek.

Ez az eljárás semmiképpen sem helyeselhető a főispán részéről. Eljárását csak súlyosítja az a körülmény, hogy nyomban ez után a kis eset után egy egészen lényeg telően kis ügyről felállást rendelt el a főispán, hogy a többséget kivegye.

Megirtuk ezt a dolgot azért, hogy már történt a mi megyénkben is egyik-másik választásnál kisebb-nagyobb szabálytalanság, de „Netreba” választásokhoz a mi megyénkben nem vagyunk szokva.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

45. fejezet.

A férj gyanuja.

Az új földesur egyet köszörült a farkán és az ifju vállára ütött.

— Hallja barátom, nem álmolta maga ezt a históriát? Kérdé gnyos kételkedéssel.

Derecskey ezt a gnyos tekintetet is kiállotta.

— Magam sem hittem volna, hogy ilyen gyorsan le tudja mondani Piroskáról.

De a pénznek nagy hatalma van.

A pénz ördöge engemet is megszedített, hogy nem mesét mondok bizonyosság rá a Brandenburg név, melyet eddig soha nem ismertem és a három darab ezres, melyet a gróftól foglalóul kaptam és a melyeket azonnal meg is mutathatok.

Az új földesur csipőkre tett kezekkel fejcsóválva halgatta a volt segédjegyző szavait.

Az uccza ezen részét egyetlen lámpa világította be.

Derecskey a lámpa alá vonta az új földesurat és felmutatta neki a három darab hamis ezres bankót.

Szegfi rámeresztette a szeméit a bankjegyekre és egykedvűen váltalat vont.

— Hiteles vizitkártyák, mondá közömbösen, ha így áll a dolog, reggel várjon meg a lakásán, meg fogom szabni kötelességeit.

Derecskey udvariasan hajlongott és egy darabig együtt ment az új földesurral.

A tarnaai kastély előtt elváltak.

— Még mindig nem tudom, gazember e? dűnyögte magában a volt segédjegyző és faluvégi lakására tova ballagott.

Reggel az új földesur rázta föl.

— Ifju czimbora, mondá komoran, öltözzék, utazzunk, táviratot képtem, barátom és a maga pártfogója öngyilkossá lett.

Derecskey Sándor álmos szeméit rámeresztette az új földesurra és álmosan is a gróftól kicsalt és eddig elhallgatott huszonháromezer forint jutott eszébe.

— Ha a gróf öngyilkossá lett, ezt a pénzt talán meg is tarthatom? gondolta magában.

— No, ne nézzen úgy rám, mint borju az új képura, szólá

Szegfi idegesen, öltözzék a vonat mindjárt indul.

A volt segédjegyző kiugrott az ágyból és öltözni kezdett.

Özvegy Derecskeyné, csodálkozva kérdezte, fia mikor és hol békült össze az új földesurral.

— Nagy sora van ennek, édes anyám! sugia az ifju az özvegynek, gazdag vagyok és Piroska is az enyém lesz!

— Legyen nyugodt asszonyom, szólá az új földesur, fia bőven kárpótolva lesz az elhagyott Piroskáért!

29. fejezet.

Tekla sorsa.

A kényelemnek és jólétnek egyelőre vége van, szólá Teklának

Géplakatos tanoncnak

ajánkozik két 13 és 15 éves VI. elemi osztályt végzett jó családból való fiú. — Felkérem a géplakatos iparos urakat, kiknek ilyen tanoncra szükségük van, nálam Deák Ferenc utcai áll. el. iskola igazgatói irodájában sziveskedjenek azt bejelenteni, hol bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Tókos Izsák

állami isk. igazgató.

Korbay, midőn a szállodai kúri után palotájába vissza érkezett. Valaki felismert és menekülnöm kell. Hová? merre? nem tudom. Lehet, csak külső alakomat fogom megváltoztatni. Még nem határoztam teljesen, csak annyit tudok. (Folyt. köv.)

URENIA
MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

Kedden, január 6-án délután 4 és este 8 órakor

Jogom van a boldogságra
Dráma 4 felvonásban.

A tenger tükrében.
Természeti felvétel.

A megtakarított 5 dolláros.
Humoros.

Boby repülési rekordja.
Falrengésben kacagató.

Tisztelettel
AZ IGAZGATÓSÁG.

Tevékeny elkerülése vegett gyász esetekben tássek közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevásárlásait ott eszközölni.

„ÖRANGYAL”
disztemetkezési vállalat.

Makó, Főter. Kenyérpiac, Tókey-féle házban.

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólérhetetlen olcsó áron. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbítottam, nem kiméitem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellékekkel.

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszrel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó árúimmal és pontos kiszolgálással nem versenyezhet senki. — Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szives jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Örangyal” disztemetkezési vállalat tulajdonosa. — Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

AKI gyomorba jában szenved, szédülést, rosszulletet, hányási ingert érez, étvágyhiány, gőrcsökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti féle

**„NOVICUM”
gyomorcsseppekkel.**

Sok ezer köszöndölevél tanuskodik a Novicum háziszser áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki röptön láthassa, mi a NOVICUM HAZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működést is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácsnán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid,
járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcsseppeit meg próbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fáj a gyomrom, hála a jó istennek és köszönetet Önnek.

Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.

Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért.

Szeged, 1911. augusztus 24 én.

Tisztelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható a gyógszertárakban 2 koronás, 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg 6 k 22 fillérért BÉRMENTVE szállit az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy,
Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
Sándor Zsigmond gyógszertárán és Popper Gyula drogériájában.

Budapesten kapható:
Szabados Ödön „Hunnia” gyógszertárában, Erzsébet-körút 56. sz.

Makóváros és környéke nagyérdemű közönségéhez!

A karácsonyi és ujévi ünnepekre kitűnő jó fehér és **siller borok** továbbá elsőrendű kőbányai sörök, legjobb palinkák, mindenféle minőségben. **Rumok és learumok.** Legfinomabb liquerek kis és nagy mértékben legelőnyösebb árban **IRITZ SAMUEL** özv. **CÉGNÉL** szerezhetők be.

Értesítés. Tévedés elkerülése miatt a n. é. közönség tudomására adom, hogy a **Proféta** vendéglőben minden változatlanul van és rendelkezésére áll a n. é. közönségnek. A társadalmi körnek külön szoba áll rendelkezésre **IRITZ SAMUEL** özv. **CÉG.**

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett elado. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, deréet, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi árakon.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Sertés perzselésre száraz szalma, aprójószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható **IRITZ SAMUEL** özv. **CÉGNÉL.**

Megszabadulhat agondoktól!
 az egy szórakoztató hangszert hozat **WAGNER „HANGSZER-KIRÁLY”** től Budapest, József-körút 15. (Telefon.)
 Hegedű 16 darab felszereléssel 12 kor.
 Türopató, billentyűkkel 16 korona.
 Amerikai Gittár citra, kottákkal 16 kor.
 Csalládi hangverseny harmonika 16 kor.
 Mandolin vagy Gittár 16 korona.
 Ébenfa fuvola 1. minőségű 16 korona.
 A milanoi párisi és londoni kiállításán aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.
Javítási szakműhelyek!
 Fényképes hangjegyzék ingyen!
 Óvást! Ügyeljünk a „WAGNER” névre és 15-ös házszámra.

Hajhullás ellen lugmentes hajmosó Pixobin lugmentes kamilla hajmosó oxigénnel Ciuuco ára csomagonként 30 fillér. Fűrdőse. Nemesfenyő, Rózsa, Orgona, Ibolya, Csalódásig hűen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az „Illatszertárcsókák”. Ara csomagonként 40 fillér. Ha az ön helyiségében nem kaphatók ezen cikkek, úgy küldjön 30 illetve 40 fillért és hozzá portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbízható szerek bármelyikét. Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek magas rabbatban és ingyenes propagandában részesülnek. Készíti Ciuuco Chemische Industrie Berlin. Egyedüli vezérképviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII. Szigetvári utca.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház
 ujonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1	” 98 ”
Női háló ingek	1	” 98 ”
Női nadrágok schiffonból	1	” 98 ”
Női nadrágok pargetből	1	” 98 ”
Diszes párnák	1	” 98 ”
Schiffon alsók	1	” 98 ”

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!
 Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktár a.

Kitüntetést nyert, hitelesített **toló súlyu lízedes mérleg** pontos és erős, 100 kg. tól 750 kg. ig. Minden üzlet díszé az ilyen mérleg. Vas és réz körte szükségtelen. Fölmúlja az eddig létező összes mérlegeket, amiről vevők bármikor meggyőződhetnek

HALÁSZ Á. gépraktárában Makó, Kossuth utca, II. szám.

Hagymaföld és herének való

első rendű alkalmas földek kaphatók Iritz Miksánál.

Uj malom megnyitás.

Értesitem a Makó és vidéke n. é. közönségét, hogy Makón, az Ara **malmot** megvettük és azt a legújabb rendszerű dí utcai gépekkel felszerelve, a mai kor kiváló nalmainak teljesen megfelelően berendeztük. Mindennemű örlemények elvégzését, ugyszintén

liszt-, korpa-, dara- stb. árusítását és lelkiismeretes kiszolgálását bármikor gyorsan és pontosan eszközölünk.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri:

Tamás Mihály és Társa
 hengerműmalom Makó.